

T.C.
OSMANCIK KAYMAKAMLIđI
KAMİL İLKOKULU ÇEVRE İNCELEMESİ

OSMANCIK-Kamil Köyü

Çorum

Bilgiler

<u>Nüfus</u>	822
<u>Posta Kodu</u>	19500
<u>Alan Kodu</u>	0364
<u>Kurumlar</u>	Jandarma Karakolu, İlkokul ve ortaokulu, Sağlık Ocağı, Tarım Kredi Kooperatifi
<u>Osmancığa uzaklığı</u>	38 km
<u>Hane sayısı</u>	292

Yönetim

<u>Coğrafi Bölge</u>	Karadeniz Bölgesi
<u>İl</u>	Çorum
<u>İlçe</u>	Osmancık
<u>Muhtarın Adı</u>	Mehmet Çakır

- Köyde ilkokul ve ortaokul vardır.
- Köyün hem içme suyu şebekesi hem kanalizasyon şebekesi vardır.
- PTT şubesi ve PTT acentesi yoktur.
- Sağlık ocağı vardır.
- Köye ulaşımı sağlayan yol asfalt olup Osmancık İlçesi'ne uzaklığı 38 km'dir.
- Köyde elektrik ve sabit telefon hattı vardır.
- Tarım Kredi Kooperatifi vardır.
- Jandarma Karakolu vardır.
- İki tane cami, bir tane öğrenci yurdu mevcuttur.
- Ekmek fırını ve iki tane market vardır.

1- COĞRAFİ DURUMU

a) Civar köyler ve köyün mahalleleri:

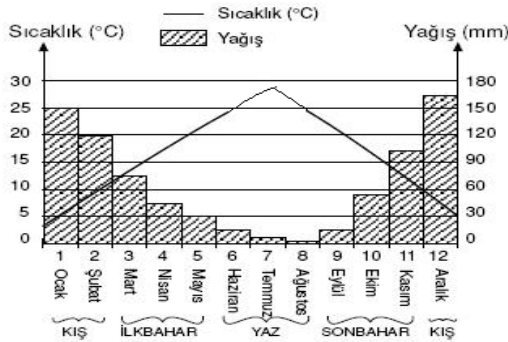
Haritadan da görüldüğü gibi Kamil Köyü'nün doğusunda Kuzhayat Köyü, kuzeyinde Aşıkbükü Köyü, güneyinde Baltacı Mehmet Paşa, güneybatısında ise Maksutlu Köyü vardır. Mahalleleri şunlardır: Akçay Mahallesi, Güzelyurt Mahallesi, Şentepe Mahallesi, Çay Seki Mahallesi, Çaylı Mahallesi (köye 1,5 km uzakta kurulmuştur)

b) Yeryüzü şekilleri:

Çorum ve Osmancık'ın en kuzeyinde Kızılırmak vadisinin hafif meyilli bir arazisi üzerinde, sırtını Karaağaç Dağlarına dayamış bulunan Kamil Köyü sırtını Çal Dağ ve Karaağaç Dağları'na dayamıştır.

c) İklimi, iklimin günlük hayata etkileri:

Kamil Köyü Orta Karadeniz Bölgesi ile İç Anadolu karasal iklim geçişi arasında kaldığından dolayı yazları sıcak ve kurak, kışları ılıman geçmektedir. Köye kışın kar fazla yağmamakta ve yerde fazla kalmamaktadır. Yüksekte olan yerler soğuk geçer, rüzgâr genelde kuzeyden doğuya doğru eser. Karın yağdığı senelerde çevrenin kuzey yönünden rüzgâra açık oluşu, güneşe karşı kuzda kalması kış aylarında karın uzun süreli kalmasına, ayrıca yaz aylarının da tozlu ve sivrisinekli geçmesine sebep olur. Burada yetişen orman bitki örtüsü; çam, meşe, ardıç, çalılıktan oluşur. Akdeniz bölgesine has olan bazı bitki türlerine de Kızılırmak Vadisi'nin kuzey ve güney yamaçlarında rastlanmaktadır.(gebere, sakızlık vb.)

Grafiğin yorumu: Kamil Köyü Orta Karadeniz Bölgesi ile İç Anadolu karasal iklim geçişi arasında kaldığından dolayı yazları sıcak ve kurak, kışları ılıman geçmektedir. Yağışlar genelde kışın ve bahar aylarında düşer.

d) Toprak ve ekime elverişliliği, yanlış tarımsal uygulamalar:

Dağlık kesimlerdeki ekili arazilerde; buğday, arpa ve patates, köy kenarındaki bahçelerde başta Kızılırmak kenarındaki arazilerde "ak çeltik" olmak üzere bol miktarda nar, badem, armut, erik, vişne, incir yetiştirilmekte ve satılmaktadır. Ak çeltik iri ve yuvarlak daneli lezzetli bir pirinçtir ki; Osmancık İlçesi'nde Kamil Köyü'ne has bir çeltik çeşididir. Karın fazla yağmadığı bahar mevsiminde ekin ekilmeyen yerlerde arpa ve fiğ de ekilmektedir. Ayrıca yenecek miktarda ayva, elma, kiraz, ceviz, üzüm de yetiştirilmektedir. Toprağın ekimi ve dikimi meyve ağaçlarına elverişli olduğu gibi sebze de elverişlidir. Köyün maydanozlu, kırmızıbiber içli patlıcan turşusu da meşhurdur.

Kamil köyü gibi kırsal yerleşim biriminde yaşayanlar, birbirleriyle sürekli ilişkide bulunan ve ortaklaşa sorumluluklar yüklenen küçük topluluklardan oluşmaktadır. Bir tarlaya sahip olmanın temelinde yatan ekonomik neden, ailenin geçimini sağlamaktır. Köylü ekonomisinin önemli bir diğer özelliği de tarlaların küçüklüğüdür. Ailenin sahip olduğu toprak miktarı, orta büyüklükte bir ailenin geçimini sağlayabilecek kadardır. Tarlaların küçük oluşunun önemli bir sonucu ücretli işgücüne gerek duyulmamasıdır. Tarlalar küçük ve getirebilecekleri gelir çiftçiyi ancak geçindirebilecek kadar olduğundan köy topluluğunu oluşturan haneler arasında gelir ve yaşam düzeyleri bakımından büyük farklar yoktur.

e) Akar ve durgun suları, sulardan yararlanma durumu:

Kamil Köyü'nün kuzeyinde ülkemizin en uzun ırmağı olan ve Sivas'tan doğup Samsun'un Bafra İlçesi'nden Karadeniz'e dökülen Kızılırmak bulunmaktadır. Kızılırmak Vadisi boyunca uzanan çeltik tarlalarının su ihtiyaçları bu ırmaktan karşılanmaktadır.

2- TARİHCESİ

a) Adını nereden aldığı:

Köyün adının Kamil Köyü'ne ilk yerleşen kişinin isminden geldiği ve "olgun, ermiş, insan canlısı" anlamlarına gelen "KAMİL" kişi demek olduğu köyde yaşayan yaşlı kişiler (Mehmet Yaman) tarafından ifade edilmektedir.

b) İlk yerleşenler ve yerleşme maksatları:

Köyün “UYUKGRANI “denilen mevkinde eski çağlarda yaşamış insanlara ait toprak seramikten kap kaçaklar, testiler, tahıl saklama eşyaları ve bunların yapıldığı fırınlara rastlanmıştır. Buradan da köyün eski çağlarda yerleşim merkezi olduğu anlaşılmaktadır. Köyün tarihi üzerine Osmancık arşivlerinde belgelere rastlanmasına rağmen daha eski dönemlere ait hiçbir yazılı kaynağa rastlanılmamıştır.

c) Tarih boyunca kimlerin elinde kaldığı ve üzerine kurulan beylikler:

Anadolu’ya gelen 24 Oğuz Boyu’ndan 22’si Kızılırmak Vadisi’nin verimli ova ve yamaçlarında bulunan yaylalara yerleşmişlerdir. Ayrıca Osmanlı-Kafkas göçleri esnasında bir aile gelip bu köye yerleşmiştir. Orta Asya kayıtlarında Oğuzlar içinde Karalar, Avlağı, İnalözü, Esenli, Kamil gibi oymak isimlerine rastlanmaktadır. Yemek kültürü ve buldukları yerlere taşıdıkları isimlerle Kamil ve çevre köylerin Asya’dan gelme Oğuz Soylu, Türkoğlu Türk oldukları anlaşılmaktadır.

Uzman Öğretmen Muharrem Yıldız tarafından yapılan araştırmaya göre; Kamil Köyü ve çevresindeki köyler Orta Asya’dan koyun ve keçilerini güde güde Hazar Denizi’nin güneyinden geçip önce Suriye’de Şam tarafına yerleşmişlerdir. Burada daha önce o bölgeye yerleşmiş diğer bir Oğuz boyu ile otlaklar yüzünden anlaşmazlığa düşmüşlerdir. Kuzeye doğru hareket edip Elazığ üzerinden Erzurum ve Erzincan yaylalarına çıkmışlardır. (Erzincan tulumu ile Kargı ve Osmancık’ın köylerinde yapılan tulum peyniri aynıdır.) Bir kısmı burada kalmış daha sonra Kuzey Anadolu fayı içinde yıllarca konargöçer durumunda Kızılırmak Vadisi civarına gelmişlerdir. Mezarlıklarda yapılan çalışmalarda yaklaşık olarak bu bölgeye geliş tarihleri 1150 ile 1200 yıllarına yakın olan bir tarihtir.

d) Kamil Köyü Tarihi (Genişletilmiş)

Türkiye’de bulunan arşiv ve kütüphanelerde herhangi bir köyün tarihine ait bilgilere ulaşmak oldukça zordur. Köyün ne zaman kurulduğu, köye gelip yerleşen ilk toplulukların kimler olduğunu tespit etmek mümkün olmaz. Çünkü arşivlerde köylere ait bilgiler oldukça azdır. Osmanlı devletinde 15. yüzyıldan itibaren tutulan tapu tahrir defterlerinde köyler hakkında bilgi edinilebilir. Bundan başka köyde cami, türbe, zaviye, tekke gibi dini yapılar varsa bilgiye ulaşmak kolaylaşır. Çünkü bu yapıların yapılış tarihleri, faaliyetleri hakkında vakfiyeler mevcuttur. Bu belgelerde, o köyle ilgili bilgiler vardır. bu yönden bakıldığı zaman kamil köyünde herhangi bir dini yapıya rastlanılmaz. Bu da köyün kuruluşu ve gelişimi hakkında bizlerin bilgi sahibi olmasını engellemektedir.

Osmanlı arşivinde kâmil köyü ile ilgili en eski belgeler 1845 yılına aittir. bu tarihte tüm Osmanlı ülkesinde bir sayım yapılmıştır. Osmanlı devletinde Tanzimat’ın uygulandığı bütün şehirler ve köyler tek tek sayılmıştır. Kamil köyünün sayım defteri, İstanbul’da başbakanlık Osmanlı arşivinde, maliye nezareti temettuât defterleri katalogunda 15004 numara ile kayıtlıdır. temettuât sayımları olarak da bilinen bu sayımların yapılma sebebi ise, daha önce değişik adlarla alınan vergilerin yerine bir verginin konması için hane reislerinin gelirlerinin tespiti ve malî imkânların belirlenmesidir. Bu sayımlar, muhtar ve köy imamları gibi mahallî idareciler tarafından yapılmıştır. Defterlerde hane reislerinin isimleri, meslekleri, tarla, bağ, bahçe, dükkân, değirmen gibi gayrimenkulleri, hayvanları ve vergileri ayrıntılı olarak yazılmıştır. Kamil köyüne ait olan defter 27 sayfadır. Defterdeki bilgilere göre köyde 87 hane vardır. Her evde ortalama 5 kişinin yaşadığını düşünürsek, 1845 yılında kâmil köyünün tahmini nüfusu 435 kişidir.

Bu sayım defterinin başlangıcındaki bilgilere göre, 1845 yılında kâmil, Sivas eyaletinin Amasya sancağı dâhilinde, zeytin kazasına bağlı bir köydür. 1841 yılında zeytin kazası bir irade ile Amasya sancağına bağlandı ve bir müdür ve muavin tayin edilerek yönetildi. Muhtemelen kâmil köyü, bu tarihten önce, şimdi bağlı bulunduğu Osmancık kazası dâhilinde idi. Osmancık kazası da çorum sancağına bağlı idi. kâmil köyünün hangi tarihe kadar Amasya sancağına bağlı kaldığını tespit edilememiştir. Ancak Türkiye cumhuriyetin kuruluşuyla birlikte çorum ili içerisinde yer aldığı biliniyor. bu yazıda 1845 yılında yapılan sayım defterindeki bilgilere göre, kamil köyünün sosyo-ekonomik yapısı ortaya konulacaktır. Köyün tarihi ile ilgili araştırmalarımız devam etmektedir. Bilgilere ulaştıkça yayımlanacaktır.

Bölgenin kısa tarihi

Kamil köyünün de içinde bulunduğu, bu bölgeler Türklerin Anadolu’ya geldikleri ilk zamanlarda Türklerin hâkimiyetine girmiştir. Türklerin Anadolu’ya girmeleri iki bölüme ayrılır. Birincisi 1071’deki Malazgirt savaşına kadar, Selçuklu sultanlarının ele geçirdikleri sınırdaki üslerin dışında, giderek derinlere sokulan akınlar şeklinde

olmuştur. ne var ki bu akınlardan sonra akıncılar doğudaki karargâhlarına dönmüşler ve Bizans ordusuna geçen çok az kişinin dışında, bu ülkeye yerleşmeye çalışmamışlardır. Oysa Malazgirt'ten sonra, ikinci bölümde akıncı grupları bu ülkede kalmaya başlamışlardır. Sultanların tutumunda ise herhangi bir değişiklik olmamıştır. Bizans ordusunun karşı koyma gücünün tamamen çökmüş olması, Anadolu'ya gelen akıncıların burada kalmalarına ve varlıklarıyla bu ülkede giderek bazı değişikliklere yol açmalarına neden olmuştur.

Kızılırmak ve Yeşilirmak vadilerinde 11. yüzyıl ortalarından sonra Türk gazilerinin akınları başlamıştır. 1054, 1057, 1058 yıllarında yapılan bu ilk akınlar gelip geçici de olsa Amasya, Çankırı, Kastamonu yörelerinde yaşayan halkı etkilemiş ve bunlar kendi yerleşmelerini terk ederek sur ya da kalesi olan kentlere sığınmaya başlamışlardır. danışmendnâme'ye göre Alparslan ümerasından emir danışmend ahmed gazi, 1071 Malazgirt savaşına katıldıktan sonra bu yörenin fethine memur edilmiştir. Ahmet gazi, 1071'de Sivas, kayseri ve Malatya'yı, 1073 tarihinde de tokat ve Zile'yi almış ve buradan da Niksar, Amasya, çorum, Çankırı, İskilip ve Elbistan'a ilerlemiştir. Amasya'nın fethi için 1075 tarihi verilmektedir. Süleyman şah'ın 1085'te Anadolu birliğini kurmayı başardıktan sonra aynı yıl ölümü üzerine kendi yerine tayin ettiği emirler istiklal kazanarak kendi beyliklerini kurmuşlardır.

11. yüzyıl sonlarında Anadolu'nun çeşitli yönetim birimlerine ayrıldığı ve bunlar içinde özellikle danışmentli beyliği'nin kuvvetlenerek genişlediği belirtilmektedir. danışmend Ahmet gazi Sivas, Kızılırmak, Yeşilirmak ve Kelkit suyu dolaylarıyla Amasya, tokat, Niksar, Çankırı, Ankara ve Malatya'yı içine alan beyliğini kurmuştu. danışmendliler Anadolu Selçuklularına bağlı olarak yaklaşık 1095'ten 1175 yıllarına kadar yukarıdaki bölgelerde hüküm sürmüşlerdir. Esas olarak Sivas, tokat, Amasya çevresinde kurulan beylik, 1127-1142 yılları arasında genişleyerek Ankara, Çankırı, Kastamonu, çorum ve Yozgat çevrelerini de içine almıştır.

Danışmend beyliği'nin Anadolu Selçuklu hâkimiyetine geçmesinden sonra kayseri-çorum-Kastamonu hattının doğusunda kalan ve Sivas'ın merkez olduğu genişçe bir saha "*danışmendiye vilâyeti*" adını taşıyordu. Güneydoğu Anadolu'nun aksine olarak, danışmendiye topraklarında hakim olan yaşayış tarzı yerleşik hayat olup, göçebelik ikinci sırada geliyordu. Şehirler ve kasabalar daha sık, daha kalabalık olup, sanayi ve ticaret faaliyetleri çok ileri idi.

Bu bölgeler Osmanlı devleti yönetimine yıldırım Beyazıt tarafından katıldı (1398). daha önce buralarda kadı burhannedin devleti hüküm sürmekte idi. bu devletin sona ermesiyle ona bağlı bütün yöreler, Osmanlı hakimiyetine girdi. Çorum yöresi Amasya'da bulunan şehzade çelebi Mehmet'in yönetimine bağlıydı. Timur'un Anadolu seferinden sonra, Çelebi Mehmet yöreyi hâkimiyeti altında tutmak için, bağımsız davranmaya başlayan birçok Türkmen beyi ile çarpışmak zorunda kaldı. bu durum, onun Osmanlı Devleti'nin birliğini sağlamasından sonra da sürdü. Çelebi Mehmet'in devleti yeniden derleyip toparlamasından sonra çorum bölgesi eyâlet-i rûm'daki yerini almıştır. Rum Beylerbeyliği merkezinin zaman zaman Amasya ve zaman zaman tokat olduğu görülmektedir. rûmiye-i suğra eyaleti de denilen bu eyalete bağlı livalar: Sivas, Amasya, çorum, bozok, Divriği, canik ve Arapkir idi.

Osmanlı devletinde köy

Kır iskân merkezleri olarak tarif edilen yerleşme yerleri, köy ve mezra'alardır. Şehir iskânından farklı olarak sadece, toprak mahsulleri yetiştiren, yani ziraatla meşgul olan ve bununla geçinen, üzerinde yaşadığı toprak parçasıyla organik bir vahdet teşkil eden kır iskânına köy adı verilmektedir. Kırsal nüfus, köy denilen sosyo-ekonomik, idarî ve coğrafi açıdan belirli özelliklere sahip bir yerleşim biriminde yaşayan, birbiriyle sürekli ilişkide bulunan ve ortaklaşa sorumluluklar yüklenen küçük topluluklardan oluşur.

Köy muhtarlıkla yönetilen idarî bir birimdir. Köyler bu dönemde de en küçük yönetim birimi olma özelliklerini korumuşlardır. 1833'ten başlayarak mahalle ve köylerde muhtarlık örgütünün kurulması ile halk-hükümet ilişkilerinde aracılık görevi resmen muhtarlara verilmiş ve bu durum değişmeksizin günümüze dek sürmüştür.

"1864 vilâyet nizamnamesiyle" köylerde muhtarların seçilmesine yeni uygulamalar getirilmiştir. Buna göre köylerde ikişer muhtar olacak, fakat bir köy 20 hânedan az ise tek muhtar olacaktı. Muhtar ve ihtiyar meclisi a'zâsı 30 yaşında bulunan ve senelik devlete 100 kuruş vergi veren kimseden olacak, bir sene için seçilecektir. Görevlerine gelince, kendilerine tebliğ olunan kanun ve nizamnameleri ilan ile vergilerin toplanması, doğum ve ölümlerin kaydedilmesi, isteyenlere seyahat izni verilmesi idi. her köyde bekçi ve korucu adlarıyla köy zabıtası oluşturulacaktı. İhtiyar meclisleri de, en fazla 12, en az 3 kişiden oluşacaktı. Muhtar ve heyetini seçecek kişiler ise 18 yaşından büyük ve devlete yıllık 50 kuruş vergi verenlerdi. Bunlar, senede bir defa köyde toplanarak seçimi gerçekleştiriyorlardı.

1845 yılında yapılan sayımlardaki bilgilere göre kâmil köyünün sosyal ve ekonomik yapısı

1- Kamil köyünde tarım hayatı (1845 yılında)

Osmanlı devletinde özel şahıslara toprak mülkiyeti tanınmamış ve bütün arazi devletin malı kabul etmiştir. Bağ, bahçe ve içine ev yapılmış olan çevrili yerler, kişinin mülkü sayılmaktadır. Bu toprakları ekip biçen köylü halkın, bahçe, bağlar hariç, ellerindeki arazilerini başkalarına satmaya hakları yoktur.1856 yılından itibaren Osmanlı devletinde de özel mülkiyet başlamıştır. Devlete ait topraklar şahısların eline geçmiştir.

Tablo-1 Toprağın kullanım alanları itibarıyla dağılımı, 1845 yılında

Kamil köyünde 1845 tarihinde ekili ve dikili araziler

Ekili araziler/ tarlalar : 168,5 dönüm
Dikili araziler /bağlar : 102 dönüm
Toplam : 270,5 dönüm

1845'te yapılan temettuât sayımlarındaki bilgilere göre, kâmil köyünde özel tasarruf hakkı altında bulunan ekili ve dikili arazilerin toplamı 270,5 dönümdür. Köyde, ekili tarlalarda yetiştirilen ürünler buğday ve arpadır. Çok az miktarda da soğan ekimi yapılmaktadır. Köyde dikili arazileri olarak sadece bağlar yazılmıştır. Bahçe, bostan gibi dikili araziler kayıt edilmemiştir. Köyde bulunan bağlarda üzüm yetiştirildiği görülmektedir.

a) Hanelerin sahip oldukları ekili arazilerin büyüklükleri

Tablo-2. Arazi büyüklükleri ve araziye sahip olan hane sayısı

Mevcut ekili tarlaların köy halkı arasında dağılımının ne şekilde olduğunun tespit edilmesi de mülkiyet ilişkileri açısından önemlidir. Kamil köyünde yaşayan 87 haneden sadece 1 kişinin ekili bir tarlası bulunmamaktadır. Köyde tarım arazilerinin büyük çoğunluğu 1-2,5 dönüm arasındadır. (köyde 1 dönüm toprağı olan 21 hane, 1,5 dönüm toprağı olan 17 hane, 2 dönüm toprağı olan 21 hane ve 2,5 dönüm toprağı olan 15 hane bulunmaktadır). Köyde, 3-5,5 dönüm arasında toprağına sahip olan hane sayısı ise 12'dir. (3 dönüm tarlası olan 7 hane, 3,5 dönüme sahip olan 2 hane, 4 dönüm toprağı olan 1 hane, 5 dönüm toprağı olan 1 hane ve 5,5 dönüm toprağı olan 1 hane bulunmaktadır).

Bu tarlalardaki tarımsal faaliyetleri, bir aile kendi araçları ve emek gücüyle yapabilmekte idi. bunun sonucunda ancak kendi evinin geçimini sağlayabilecek gelir elde edilmekte idi. bu da bir hanenin tarlasını işlerken kendi kendine yeterli olduğunu göstermektedir. Kamil köyü gibi kırsal yerleşim biriminde yaşayanlar, birbirleriyle sürekli ilişkide bulunan ve ortaklaşa sorumluluklar yüklenen küçük topluluklardan oluşmaktadır. Bir tarlaya sahip olmanın temelinde yatan ekonomik neden, ailenin geçimini sağlamaktır. Köylü ekonomisinin önemli bir diğer özelliğı de tarlaların küçüklüğüdür. Ailenin sahip olduğu toprak miktarı, orta büyüklükte bir ailenin geçimini sağlayabilecek kadardır. Tarlaların küçük oluşunun önemli bir sonucu ücretli işgücüne gerek duyulmamasıdır. Tarlalar küçük ve getirebilecekleri gelir çiftçiyi ancak geçindirebilecek kadar olduğundan köy topluluğunu oluşturan haneler arasında gelir ve yaşam düzeyleri bakımından büyük farklar yoktur.

Kamil köyünde toprağına eşitlikçi bir şekilde küçük ve orta büyüklükler halinde dağılmış olduğu görülmektedir. Hane başına ortalama 1,95 dönüm arazi düşmektedir. Dönümleri küçük de olsa 86 hanenin toprak sahibi olması ve bunlar arasında büyük toprak sahiplerin azlığı köyde toprakların adil olarak aileler arasında dağıldığını bir göstergesidir. Köydeki toprakların çoğunluğuna sahip olan bir ağalık sistemi yoktur. Köyde ekili arazilere sahip olan kişilerin çoğunluğunun mesleğinin çiftçi olduğu görülmektedir. Mesleğı farklı olan iki hane reisi vardır. Bunlardan biri köyün imamı, diğeri ise köyün hatibidir.

Köyde ekilebilen toprağına büyük bir kısmına sahip olanlar küçük çiftçilerdir. Köyde en büyük araziye sahip olan kişi arabacı oğlu İbrahim'dir. bu kişinin 5,5 dönüm ekili tarlası bulunmaktadır. İkinci büyük toprak sahibi olan cebren oğlu Ömer'in, 5 dönüm tarlası vardır. Üçüncü sırada, 4 dönüm tarlası bulunan beden oğlu âli gelmektedir.

Köydeki ekili arazilerin hepsi, toprak sahiplerinin kendi tasarrufu altında bulunmaktadır. Sayım defterindeki bilgilere göre, köyde ortakçılık yoluyla toprakların kiralanmadığı görülmemektedir. Bunun sebeplerinden birisi, köydeki herkesin tarlasının olmasıdır. Diğer bir sebepte köyde büyük arazilerin bulunmamasıdır. Küçük tarlalara sahip olan çiftçiler topraklarını kendi imkânlarıyla rahatça ekip biçmektedirler.

b) Bağcılık

Bağcılık kaza ve köy tarımında önemli bir yere sahiptir. Bağcılık ve bahçecilik tarla tarımına göre emek-yoğun faaliyetler olup nüfusun yoğun olduğu kasaba ve şehir çevrelerinde oldukça yaygındır. bağ ve bahçe ürünleri pazara dönük ürünlerdir. Bağlar 19. yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı imparatorluğun bazı bölgelerinde tarım yapılan toprakların önemli bir bölümünü meydana getiriyordu.

1845 yılında köyde yaşayan 87 haneden 86'sının bir bağı bulunmakta idi. bu bağların büyük çoğunluğu 1 dönüm idi. köydeki 61 ailenin 1 dönüm bağı bulunuyordu. (1,5 dönüme bağına sahip olan hane sayısı 15'tir. 3 hane 0,5 dönüm, 3 hane 2 dönüm, 3 hane 2,5 dönüm ve 1 hane 3,5 dönüm bağına sahipti). Köyde, en büyük bağına sahip olan kişi beden oğlu âli idi. bu kişinin 3,5 dönüm bağı bulunuyordu.

2- Kâmil köyünde hayvancılık (1845 yılında)

Hayvan yetiştiriciliğı, en önemli ziraî faaliyetlerden biridir. Tarımla uğraşan haneler çeşitli amaçlarla hayvan yetiştirirlerdi:

- At, öküz ve manda gibi hayvanları koşum ve yük taşımada işlerinde kullanmak
- Gübre sağlamak

- c) Çiftçinin kendi ailesinin peynir, yağ, süt, et, deri ve yapağı ihtiyacını gidermek
d) Bu ürünleri piyasa için üretmek.

Tarla tarımını temel faaliyet olarak yürüten çiftçiler, hayvanları üretim faaliyetlerinin yardımcı araçları olarak kullanırlar. Buralarda hayvanlar, gübre sağlar, taşıma, çift sürme, harman işlerini görür, çiftçinin hayvan ürünü ihtiyacını karşılar. Buna karşılık hayvancılığı temel faaliyet olarak yürüten bir işletme, pazar için et, yağ, süt, deri ve yapağı üretmek üzere hayvan yetiştirir.

a) Büyükbaş hayvancılık

Köyde öküz, gibi koşum işlerinde, katır, beygir, merkep, yük işlerinde kullanılan ayrıca inek gibi sütünden ve etinden yararlanan çeşitli büyükbaş hayvanlar beslenmekte idi. 1845 yılında yapılan sayım defterinde hanelerin sahip oldukları hayvanların sayıları ve yıllık getirdikleri ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

Köyde en çok beslenen büyükbaş hayvan 77 adetle karasığır öküzüdür. 43 hane sahibinin karasığır öküzüne sahip oldukları görülmektedir. Köyde yaşayan 9 hanede 1 öküz, 34 hane de ise 2 öküz bulunmakta idi. bilindiği gibi, koşum için bir çift öküze ihtiyaç vardır. Köyde tarım yaygın bir biçimde yapıldığı için, çift sürme işlerinde koşum hayvanlarının önemi inkâr edilemez.

Çift sürme işlerinde gücünden yararlanılabilen hayvanlar öküz, at ve katırdır. Osmanlı çiftçisi bunlardan en çok öküzü kullanıyordu. Bir çift at bir iş gününde 6-7, bir çift öküz ise 3-4 dönüm toprak sürebiliyordu. Fakat öküz özellikle eğimli ve dik topraklarda çift sürmek için daha elverişli idi. üstelik öküzün beslenme gideri daha azdı.

Defterdeki bilgilere göre, kâmil köyünde ekili tarım arazilerinin sürülmesinde kullanılan en önemli koşum hayvanın karasığır öküzü olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü kayıtlarda bu hayvanların dışında çift sürmek için kullanılabilecek hayvanlar olan, katır ve at sayısı çok az miktardadır. Camus (manda) öküzü ise köyde beslenmiyordu.

Köyde karasığır öküzünden sonra en çok beslenen hayvan, karasığır ineğidir köyde yaşayan 87 haneden 46'sının, evinde bir sığır ineği vardı. Bu durumda 41 hanede de bir ineğinin beslenmediği anlaşılmaktadır. Köyde inek sahibi olan kişilerin evlerinde 62 adet inek bulunuyordu. Genellikle köyde her evde 1 inek besleniyordu. (32 ailenin 1 ineği vardı). bu durumda hanelerin kendi ihtiyaçlarını karşılamak için inek beslediklerini söylemek mümkündür. Bunun yanında, köyde 2 ineği olan 12 hane ve 3 ineği olan 2 hane vardı. Birden fazla ineğe sahip olan bu hanelerin pazar dönük üretim yaptıkları düşünülebilir. Sayım defterindeki bilgilere göre bir inek yıllık 20 kuruş gelir getirmekte idi. ancak, bu gelirin ineklerden elde edilen en önemli ürün olan sütten mi, yoksa peynir, yağ, yoğurt gibi mamullerden mi elde edildiği kayıtlarda belirtilmemiştir.

Günde iki kez olmak üzere inek ve mandalar on ay sağlılabiliyordu. Osmanlı Devleti'nde 19. yüzyıl başlarında bölgesine göre değişmekle birlikte yılda bir inek, 192-770 kilogram dolaylarında süt verebiliyordu. Osmanlı ülkesinde sütü için beslenen Camus ineklerinin, kâmil köyünde yetiştirilmediği görülmektedir.

Yük taşımak, bağ ve bahçeye gitmek için en çok bulunan hayvanlardan biri de merkeptir. 1845 yılında, köyde 52 hanede 53 merkep bulunuyordu. 51 ailenin 1 merkebi ve 1 hanenin 2 merkebi vardı. Karasığır ve sağmal sığır inekten sonra köyde en çok beslenen hayvan merkeptir. Köydeki beygir sayısı ise merkebe göre çok azdır. Köyde 14 hanede 14 adet beygir vardır.

Bütün bu bilgiler sonucunda köydeki büyük baş hayvan yetiştiriciliği ile ilgili şunlar söylenebilir: köyde büyükbaş hayvancılık tarımsal üretim faaliyetlerini tamamlayıcı bir nitelik taşımaktadır. Hayvancılık temel üretim faaliyeti olarak görülmemektedir. Hayvanların büyük bir kısmını sağmal inek ve koşu öküzleri oluşturmaktadır. Ailelerin çoğunluğunun bir inek sahibi olması bu hayvanların evin ihtiyaçları için beslendiği fikrini ortaya çıkarmaktadır. Yine koşu hayvanları da tamamen tarım arazilerinin sürülmesinde kullanılmaktadır. Köyde toplam olarak 245 adet büyükbaş hayvan vardır.

b) Küçükbaş hayvancılık

Osmanlı Devleti'nde küçükbaş hayvancılık, daima önemli bir faaliyet olmuştur. Göçebe topluluklar, bu faaliyeti tek geçim kaynağı olarak sürdürüyordu. Bunlar, pazara dönük olarak küçükbaş hayvan yetiştiriciliğine ağırlık veriyorlardı. İmparatorlukta, özellikle nüfus yoğunluğunun azlığı hayvancılığı teşvik ediyordu. Ülkede tarım yapılmayan toprakların fazlalığı hayvan yetiştiriciliğine elverişli bir ortam sağlıyordu. Özellikle dağlık iç bölgelerde ulaşım imkânlarının yetersizliği, çiftçiliğin gelişmesine engel olmakta idi.

Kamil köyünde sakin 87 haneden 9'unun sağmal keçisi, 16 hanenin de sağmal koyunu bulunmaktadır. Defterde sağmal keçi ve koyunların gelirleri yazılırken kuzu ve oğlaklarıyla birlikte değerlendirilmekteydi. Buna göre bir baş sağmal keçi oğlağıyla bir baş sağmal koyun da kuzusuyla, yıllık 5'er kuruş gelir getiriyorlardı. Bu hayvanların sütünden etinden ve yününden faydalanılıyordu.

Tablo 4- Küçükbaş hayvan sayıları ve bunlara sahip olan haneler

Osmanlı Devleti'nde bir koyun yılda 51-77 kilogram dolaylarında süt verebiliyordu. Defterlerde bir de yoz olarak belirtilen keçi ve koyunlar bulunmaktaydı. Bunlarda yıllık 2,5 kuruş gelir getirmekteydi. Bu hayvanlar ise eti, kılı ve yünü için beslenmekteydi. Elde edilen kıl, yün gibi ürünler ya doğrudan doğruya ham olarak ya da halı ve kilim dokunarak pazarlara sürülüyordu.

3- Halkın meslek ve gelir gruplarına göre dağılımı (1845 yılında)

a) Hane reislerinin mesleki dağılımı

Temettuât sayımlarındaki verilerden elde edilen en önemli bilgilerden birisi de şehir ve köyde yaşayan kişilerin meslekleri ve bu mesleklerden elde ettikleri gelirlerdir. Köylerde yaşayanların meslek durumları şehir merkezine göre daha farklıdır. Kırsal nüfusun meslek gruplarına bakıldığında, köylü ekonomisinin temelini meydana getiren bağımsız küçük çiftçiler çoğunluktadır.

Kamil köyünde yaşayan 85 hane reisinin mesleğinin çiftçi olduğu görülmektedir. Bunun dışında köyde, başka işlerle iştigal eden 2 hane reisi bulunmaktadır. Bunlardan biri köy camisinin imamı, diğeri ise hatiptir. Bunların dışında, sayım defterinde mesleği çiftçi olarak yazıldığı halde, başka işler de yaptığı anlaşılan hane reisleri vardı. Defterlerde, demirci hasan usta, tuzcu hasan baba, zabıt Osman, vekil harç İbrahim, gibi isimler geçmektedir. Bunların lakap ve unvanlarından demircilik, tuzculuk, zabıtlık yaptıkları anlaşılmaktadır. Ayrıca bu kişilerin gelirleri arasında ticaret gelirleri de bulunmaktadır. Sonuç olarak kâmil köyünde temel faaliyet ve geçim kaynağı çiftçiliktir.

b) Hanelerin gelir kaynakları

Tablo 5- Meslek gruplarınca elde edilen gelirlerin

Kaynakları itibarıyla dağılımı/ kuruş, 1845

Gelir kaynakları	çiftçi	imam/ hatip
1- Tarımsal gelirler		
a- Bitkisel üretim	6565 kuruş	240 kuruş
b- Bağ	13249 kuruş	320 kuruş
2- Hayvancılık		
a- Büyükbaş	2825 kuruş	130 kuruş
b- Küçükbaş	1749 kuruş	20,5 kuruş
3- Ticaret	1795 kuruş	
4- Zuhûrât	1390 kuruş	
Toplam	27573 kuruş	710,5 kuruş
Genel toplam	28283,5 kuruş	

Tablodaki verilere göre, köyde temel faaliyetin ve geçim kaynağının tarım gelirleri olduğu görülmektedir. Bu durum, daha önce bahsedilen “köylü ekonomisi” modelinin varlığını daha kesin bir şekilde ortaya çıkarmıştır. Köyde birinci gelir kaynağı bağcılıktır. İkinci sırada ekili tarlalardan elde edilen bitkisel üretim gelirleri gelmektedir. Üçüncü sırada büyükbaş hayvanların gelirleri, dördüncü sırada ticaretten elde edilen gelirler yer almaktadır. Küçükbaş hayvanlardan elde edilen gelirler beşinci sıradadır. Kaynağı belli olmayan ve köylünün her seneki gelirleri arasında yer almayan zuhurat denilen gelirler ise beşinci sıradadır.

c) Haneler arası gelir dağılımı

Küçük üretici durumunda olan köylü işletmeciliğinin yaygın olduğu köylü ekonomisinde hanelerin gelir düzeyleri arasındaki farklar azdır.

Tablo 6- hanelerin gelir gruplarına göre dağılımı/kuruş

Köyde hanelerin büyük çoğunluğu 0- 500 kuruş arasında gelire sahiptir. Köyde en düşük geliri elde eden cebren oğlu âli'dir. Çiftçi olan bu kişinin geçimini sağladığı, 1,5 dönüm tarlası, yarım dönüm bağıyla, bir merkebi ve bir düğesi bulunuyordu. bu kişinin sahip olduğu mallardan, yıllık geliri 114 kuruştur. Köyde yaşayan, kader oğlu Mehmet efendinin de 115 kuruş yıllık geliri bulunuyordu.

Köyde en yüksek geliri bulunan kişi, çiftçilik yapan semerci oğlu hasan usta olup, yıllık geliri 658 kuruştur. Bu kişinin, 3 dönüm tarlası, 2,5 dönüm bağı, bir çift öküzü ve bir düğesi vardı. Köyde ikinci en yüksek gelire sahip olan kişi, çiftçilikle geçinen Süleyman oğlu Ahmet'tir. Bunun da 100 kuruşu ticaretten olmak üzere, 647,5 kuruş yıllık geliri vardı. Süleyman oğlu Ahmet'in bu gelirleri sağladığı menkul ve gayrimenkuller şunlardı: 2 dönüm tarla, 1 dönüm bağ, 3 inek, 30 koyun, 25 keçi, 25 adet yoz keçi ve koyun, 1 öküz ve 1 düğ. Köyde en çok gelire sahip üçüncü kişi ise yıllık 586 kuruş geliri olan çenbiloğlu âli'dir. Bu kişinin 2 dönüm tarla, 1 dönüm bağ, 5 adet sağmal koyun, 25 adet sağmal keçi, 30 adet yoz koyun ve keçi, bir çift öküz, 1 adet merkebi vardı. Çenbiloğlu âli gelirlinin 100 kuruşunu ise ticaretten sağlıyordu.

Köyde hiç geliri olmayan hane yoktur. Ancak, köyde yaşayan cebrenoğlu Mehmet başkasının yardımıyla geçinmektedir. Bu kişinin 2 dönüm tarlası ve bir öküzden yılda 45 kuruş geliri olmasına rağmen defterde başkalarından aldığı 100 kuruş yardımıyla geçindiği belirtilmektedir. Yine çiftçilik yaptığı halde, düşük olduğu belirtilen karakulak oğlu Mustafa'nın da yıllık 220 kuruş geliri vardı. Buna rağmen bu kişide başkalarının yardımlarıyla hayatını idame ettirmektedir.

Köyde yaşayanlar hane reislerine devlete yıllık 80-100 kuruş arasında vergi veriyorlardı.

4- Köyde kullanılan unvan ve lakaplar

Kişilerin sosyal statüsü ve sülalesini gösteren unvan ve lakap kullanımı Osmanlı toplumunda oldukça yaygındır. Kamil köyü halkının kullandıkları unvan ve lakapların bilinmesi bu bakımdan önemlidir. 1845 yılına ait sayım defterinde hane reislerinin lakap ve unvanları da belirtilmiştir.

Köyde hacı unvanını kullanan iki hane reisi vardı. Bunlardan biri çiftçi, diğeri ise köyün imamıdır. o zamanki ulaşım şartlarının zorluğu ve ekonomik şartlar köy halkının hacca gitmesini engellemiştir. o dönemde ancak, uzun bir yolculuktan sonra hac görevini ifa ederek hacı olunabiliyordu.

Köyde efendi unvanını kullanan 6 kişi bulunuyordu. "efendi" okuyup yazması olanlara unvan olarak verilen bir tabirdir. Tanzimat'tan önce orduda binbaşıya kadar olan rütbe sahiplerine de resmen efendi unvanı verilir. Tanzimat'tan sonra efendi unvanı, resmi muamelatta yalnız okuryazarlara ve mektep talebelerine tahsis edilmiştir. 1845 yılında kâmil köyünde efendi bu unvanı kullanan 6 kişiden 2'si köyün imamı ve hatibidir. Diğer 4 kişi ise çiftçilikle işgal etmektedir. Demek ki çiftçilikle uğraşan bu dört hane reisi, okuyup yazmasını bilen insanlardı.

"ağa" yüksek mevki sahipleri hakkında kullanılır bir tabirdir. Bilhassa Tanzimat'tan önce ıstıhlarda ağalık pek mühimdi. Yeniçeri ocağı zabitlerine umumiyetle ağa denilirdi. Sonraları okuma yazması olmayanlar hakkında kullanılmıştır. Tanzimat'tan sonra ise alaylı zabitlerden okuma yazma bilmeyen mülazım ve yüzbaşılara ağa denirdi. Köyde ağa unvanını kullanan bir kişi yaşamakta idi. 66 nolu hanede yaşayan ve çiftçilik yapan Ömer ağanın yıllık 499 kuruş geliri bulunmakta idi.

Köyde Bektaşî şeyhlerinin ulularının unvanı olan "baba" tabirini kullanan bir kişi yaşıyordu. Hasan baba olarak deftere kayıt edilen bu kişi aynı zamanda tuzculukta yapmaktaydı. köyde usta unvanını kullanan 3 kişi vardı. Bunlardan birincisinin demirci, ikincisinin semercilik yaptığı anlaşılıyor. Üçüncüsünün ise hangi meslekte usta olduğu defterdeki bilgilerden anlaşılmamaktadır.

Sayım defterinde şahısların çok çeşitli lakaplar kullandıkları görülmektedir. bunları şu şekilde gruplandırabiliriz. Kamil köyünde lakap olarak herhangi bir isim, (mahmudoğlu, ramazanoğlu, süleymanoğlu) dinî bir tabir, (müezzinoğlu, kadioğlu, dervişoğlu) kişinin herhangi bir uzvunun eksikliği veya fazlalığını belirten bir isim, (köseoğlu, topal ahmetoğlu, uzunoğlu, karakulaoğlu, köse mehmetoğlu) etnik menşeyi bildiren bir isim, (bosnalınoğlu, arnavutoğlu) yapılan bir mesleğe istinaden verilen bir isim (kebabcioğlu, semercioğlu, arabacioğlu) ve bazı hayvan isimleri (kurtoğlu) kullanılmakta idi. köyde yaşayan üç kişi ise herhangi bir lakabı yoktu. Bunun yanında bazı hane reislerinin meslekleri yazılırken, lakapları belirtilmemiştir. bu yüzden bu kişilerin sülalelerini tespit etmek mümkün olmamıştır (hacı mehmet, köy imamı hacı feyzullah efendi, demirci hasan usta, vekilharç ibrahim, hatip osman efendi, tuzcu hasan baba, zabıt osman gibi). Köyün en büyük sülalesi 6 haneye sahip olan cebrenoğullarıdır. Daha sonra köyde 5 hanesi olan çenbiloğulları gelir. recepogulları ve şiyavuşoğullarının ise köyde 3'er haneleri mevcuttur. Köyde 2 haneye sahip olan 15 sülale vardır. Köyde bir haneden ibaret olan sülale sayısı ise 30'dur.

3- YAŞAYIŞ

a) Ev yapıları, evlerin sağlıklı olma ve aileye yeterlilik durumu:

Geçmişte eşkıya korkusunda yaşayan bir bölge olması sebebiyle evler toplu halde olup bazıları ise iç içedir. İklim ve bitki örtüsüne bağlı olarak çeşitli ev tipleri vardır, bunlar; ahşap evler, taş evler, toprak evlerdir. Son zamanlarda ise bina yapımında tuğla, demir, çimento gibi yapı malzemelerinin kullanıldığı görülmektedir. Devlet tarafından yapılmış lojmanlar ise betonarmedir. Köyde geniş aile tipi görüldüğünden genelde evler iki katlıdır. Bu ise evlerdeki yaşam biçimini değiştirmekte ve yetersiz gelmektedir.

b) Aile tipi ve aile nüfus sayısı ortalaması:

Köyde genelde geniş aile tipi görülmekte olup ortalama 4-5 çocuksuz ailelere rastlanmaktadır. Son yıllarda ev halkının çalışmak için diğer illere gitmesi sebebiyle ailedeki genç ve orta yaşlı nüfus sayısı giderek düşmektedir. Dışarıya çalışmak için giden bu insanlar bir süre sonra ailelerini de yanlarına almaktadırlar.

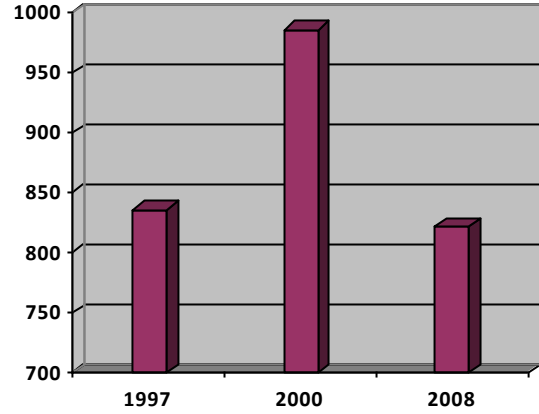
c) Komşuluk münasebetleri, yardımlaşma, imece:

Komşuluk ilişkileri açısından önceden beri gelen yardımlaşma ve imece anlayışı günümüzde de varlığını korumaktadır. Bununla birlikte her geçen gün artma eğilimi gösteren ekonomik gelişme çiftçilik yapanların traktör, iş makinesi gibi araçlara sahip olmalarını sağlamıştır. Bu durum ise daha az iş gücü ve yardımlaşma ihtiyacını doğurmuştur.

d) Nüfusu (kadın, erkek, okula gidenler):

Köy nüfusunun büyük bölümü yaşlılardan oluşmaktadır. Bunun nedeni genç ve orta yaş grubu nüfusun iş bulma amacı ile büyük şehirlere (Ankara, İstanbul, İzmir vb.) göç etmesidir. 2008 yılında yapılan nüfus sayımına göre; 822 olarak tespit edilen köy nüfusunun 455'i kadın, 377'si erkeklerden oluşmaktadır. 2010-2011 Eğitim-Öğretim Yılı'nda köyden 74 tane öğrenci okula gitmektedir.

YILLARA GÖRE KAMİL KÖYÜ'NÜN NÜFUS VERİLERİ	
2008 yılı	822 kişi
2000 yılı	996 kişi
1997 yılı	836 kişi

e) Gelenek ve görenekleri, evlenme adetleri:

Gelenek en genel anlayışıyla folklorik, sosyolojik yahut dini boyutlarıyla bir sürekliliği ifade eder. Bir toplumda kuşaktan kuşağa geçen kültür kalıntıları, miraslar, alışkanlıklar, bilgiler, beceriler, davranışlar hep bu gelenekler içinde yer alırlar.

Kamil Köyü'nün düğün geleneğini inceleyecek olursak; Kına gecesinde gelin, genç kızlar ve yengeler, bindallı adı verilen, kadife veya atlas üzerine dival tekniğinde işlemeli ağır elbiseler giyerler, gelinin yüzüne pullu al duvak örtülür. Damadın akrabalarından birkaç kişi, kınayı gümüş tepsi içinde ve üzerine iki mum dikerek gelin evine getirirler. Bütün misafirler yerlerini aldıktan sonra, kayınvalide kendi getirdiği ipek kumaşı yolluk gibi önüne serdirir. Gelin ve arkadaşları, ellerinde yanan mumlarla ve gelinin başına bereket paraları saçarak davetlilerin yanına gelirler. Gelin, yere serilen kumaşın üzerinde yürüyerek iyi tanımadığı kayınvalidesinin elini öpmeye gider. Ortaya kuruyemiş, çörek, badem şekeri getirilir, kına gecesine özgü türkü ve maniler söylenerek gelin ağlatılır, bunun bereket getireceğine inanılır. Daha sonra gelin bir yastığa oturtulur, kayınvalidesi avucunun ortasına bir altın koyar, mutlu evliliği olan bir hanım tarafından avuçlarına, parmak uçlarına ve ayak başparmaklarına kına yakılır. Gelin avucundaki bu altını uğur ve bereket için saklar. Arkadaşları da kismetleri açık olsun diye kendi ellerine kına yakarlar.

Kamil Köyü'nün sünnet düğünü geleneğini inceleyecek olursak; Köyde düğün sahibi, sünnet olacak çocuğun yatak ve yorganını önceden diktirerek hazırlar. Daha sonra sünnet elbisesi, ayakkabısı, v.b. eşyaları alınır. Sünnetin yapılacağı oda ile çocuğun yatacağı oda hazırlanır. Çocuğun yatacağı odaya önceden diktirilip hazırlanan yatak ve yorganı getirilip yerleştirilerek oda süslenir. Bu arada yemek hazırlıklarına başlanır. Yemek düğün sahibinin maddi durumuyla orantılıdır. Maddi durumu iyi olanlar kurban keserek etli sulu (mevsimine göre patates, kuru fasulye, nohut, patlıcan v.b.) yemeğin yanı sıra pirinç veya bulgur pilavı, makarna ve tatlı gibi yiyecekler ikramda bulunulur. Ancak günümüzde artık işin pratiği düşünülerek genellikle köyde döner, pirinç pilavı, ayran ve tatlı gibi yiyecekler ikram edilen yiyecekler arasında yer almaya başlamıştır. Maddi durumu iyi olmayanlar ise mevlit esnasında sadece şeker veya şerbet ikram etmekle yetinirler.

f) Köye has kelimeler, kavramlar, yerel ağzlar:

Bir kültürün geçmişten günümüze değin gelebilmesinde ve geleceğe de yeşeren dallar uzatabilmesinde en etkili ve en önemli araç şüphesiz dildir. Dil kültürün aynasıdır.

Bu düşünceden yola çıkarak ortaya çıkan ve köyümüzde kullanılan Kamil'e has kelimeler ve kavramlar şunlardır:

ACİBEK: Bezelye
AĞARTU: Ayran, yoğurt gibi süt ürünleri
ATANGARA:Sapan
ARIM:Bağçenin ekilebilmesi için bölümlere ayrılması
BADAL:Merdiven basamağı
BÖRGÜCE:Fasulye
BODUÇ:Tıkırın küçüğü
BÖRTTÜMEK:Yiyeceklere ön pişirme yapmak
CAVCUK:Kuş yavrusu
CÜCÜ:Civciv
CAMPİL:El feneri ampülü
CILICI:Oyunda mızıkçı
CİNGAN:Çingene
CİVSİ:Kene
CÖVRE:Çeşmenin su akan yeri
ÇİLTE:Uzun ve kalın sopa
ÇEMKÜRMEK:Saygısızca karşılık vermek
ÇÖRDÜK:Küçük armut
ÇÜKÜNDÜR:Şeker pancarı
ÇİĞİT:Meyvenin çekirdeği
ÇİMMEK:Yıkanmak
DARABA:Evin duvarları
DOMBİ: Plastik su kabı
DUMAĞU:Grip, nezle olmak
DERİGÜNÜ:Pazar gününe verilen ad
DOBAK:Başında şapkası olmayan
DIBILGA:Süpürge yapılan çalı
DÖNDEK:Çocukların çevirdiği topaç
ECİ:Abla
EVMEK:Acele etmek
EGÜN:Koridor
ENEK:Misket
ENDÜĞÜ GÜN:Önceki gün
ERSÜN:Hamur teknesinden hamur kazıyan alet
FERİK:Dişi civciv
GİCİŞMEK: Vücudun bir yerinin kaşınması
GORUK: Olgunlaşmamış üzüm
GÜNÜLEMEK: Kiskanmak
GÖLBEZ: Köpek yavrusu
GÖREBİYE: Ucu çengel biçimindeki balta
GÖBEL: Erkek çocuk
GUMLAMAK: Doğurmak
GUŞANE: Yemek tenceresi
GÜBÜR: Çeltik ekerken çıkan çöp
GÜRK: Civciv çıkaracak tavuk
GÖYNEK: İç giyim
GARİK: Üzüm bağı
GARIKMAK: Terlemek
GAŞ: İki tarla arasındaki sınır
GÖLÜK: At, katır, eşek gibi hayvanlara verilen ad
HERKİL: Küçük ambar
HERKİ: Sincap
HAYAT: Yaylalarda küçükbaş hayvanların konulduğu yer
HAK: Tahıl ürünleri ölçü kabı
HARAR: Büyük saman çuvalı
HELKEK: Su taşınan saplı kova
HEĞ: Büyük sepet
IRBIK: Su konan emzikli kova
İLİSTİR: Süzgeç
İBİ: Hindi
İĞ: Çorap örmeye yarayan metal şiş
İREĞEN: Reyhan otu
İŞLİK: Kadınların giydiği bir tür gömlek

KARABALDIRCAN: Patlıcan
KIRMIZIBALDIRCAN: Domates
KÜSKÜ: Düz, kalın ve uzun ağaç parçası
KESGÜÇ: Yufka pişirmeye yarayan yassı uzun tahta
KELİK: Bağ evi-Bir çeşit naylon çocuk ayakkabısı
KUYRUĞUÖLÜ: Akrep
KÜRE: Pekmez yapılan ocak
KİRMAN: Yünden ip yapmaya yarayan alet
KOZAK:Hakın sekizde biri
KÖFTERE:Tarladaki su kanallarının bölümleri
KİREN: Kızılıçık ağacının meyvesi
KALEMŞE:Kuşkonmaz
KEVÜK:Ağaç dalını çekmeye yarayan çengel biçimli çubuk
KERME:Hayvan gübresi
KENEFLİK:Tuvalet
LENGER:Yayvan pilav kabı
MASAF:Büyük sini
MAHRAMA:Azık sarılan bez
MENGENE:Kapı kolu
MİLK:Arazi,tarla
MÜCÜR:Hakın dörtte biri
MADA:İştah
MİDARA:İhtiyaç, gereksinme
MENSİMEK:Önemsemek
MUŞMA:Yumruk
NAMAZLAĞU:Seccade
ÖNYAĞI:Lavabo
ÖĞENDERE:Ucuna çivi takılmış sopa
ÖŞELEK:Yenmiş meyveden artan kısım
PEYKE:Tahta somya
PİNNİK:Tavuk kümesi
POTUK:Meşenin toprakta kalan kısmı(kökü)
POZAK:Çam kozalağı
POLİT:Meşenin meyvesi
PEVLER:Domates salçası
PELÜZE:Muhallebi
SALMACA:Çapa
SOĞUKLUK:Semizotu
SIYPINMAK:Bir yerden sürtünerek inmek
SAYYAĞI:Tereyağı
SÜRGÜÇ:Bulaşık yıkama bezi
SUNDU:Makas
SİLKME:Patlıcan yemeği
SÖĞÜRTMEK:Koşmak
ŞİLEPE:Şeker lekesi
TUYUMUNA:Rastgele iş yapmak
TEYKÜLÜ:Sevgili
TIKIR:Ağaçtan yapılan su taşıma kabı
TAHSİL:Sebzelerin otsu kısmı
TEPDÜL:Fersiz şekilde dolaşık yürüyen
TERECE:Ebeveyn banyosu
TEMEK:Pencere
URBA:Elbise
UĞRA:Hamur açarken kullanılan un
YAŞARTU:Meyve sebze türü yiyecekler
YAPIŞMAK:Bir yere tutunmak
YARIMLAĞU:Hakın yarısı
YUMDU:Kirli bulaşık suyu
YOKA:İnce
YANUÇ:Yengeç
ZAĞZU:Bağçedeki sebzeler

g) Köyde kullanılan unvan ve lakaplar:

Kişilerin sosyal statüsü ve sülalesini gösteren unvan ve lakap kullanımı Osmanlı toplumunda oldukça yaygındır. Kamil Köyü halkının kullandığı unvan ve lakapların bilinmesi bu bakımdan önemlidir. 1845 yılına ait sayım defterinde hane reislerinin lakap ve unvanları da belirtilmiştir.

Köyde “*hacı*” unvanını kullanan iki hane reisi vardı. Bunlardan biri çiftçi, diğeri ise köyün imamıdır. O zamanki ulaşım şartlarının zorluğu ve ekonomik şartlar köy halkının hacca gitmesini engellemiştir. O dönemde ancak, uzun bir yolculuktan sonra hac görevini ifa ederek hacı olunabiliyordu.

Köyde “*efendi*” unvanını kullanan 6 kişi bulunuyordu. “*efendi*” okuyup yazması olanlara unvan olarak verilen bir tabirdir. 1845 yılında Kamil köyünde efendi unvanını kullanan 6 kişi mevcuttu, 2’si köyün imamı ve hatibidir. Diğer 4 kişi ise çiftçilik yapmaktaydı. Demek ki çiftçilikle uğraşan bu dört hane reisi, okuyup yazmasını bilen insanlardı.

Köyde “*ağa*” yüksek mevki sahipleri hakkında kullanılan bir tabirdir. Köyde ağa unvanını kullanan bir kişi yaşamaktaydı. 66 no’lu hanede yaşayan ve çiftçilik yapan Ömer Ağa’nın yıllık 499 kuruş geliri vardı.

h) Sağlık hizmetleri, yaygın hastalıklar ve sebepleri:

Köydeki sağlık hizmetleri Kamil Sağlık Ocağı tarafından yürütülmektedir. Sağlık Ocağı’nda bir doktor, bir de hemşire görev yapmaktadır. Yaygın hastalıklar bakımından çok belirgin bir hastalık türü olmamakla birlikte romatizma, guatr gibi hastalıklara rastlanmaktadır. Genelde çeltik tarlalarında bulunan su havuzlarında diz hizasına kadar suda çalışmak zorunda kalan köylülerde bu hastalıklar görülür. Eğitim- öğretime devam eden öğrencilerin bazılarında bit, pire gibi haşereler görülmektedir. Bu durum köy halkının temizlik ve hijyene gerektiği kadar dikkat etmemesinden kaynaklanmaktadır.

i) Yol durumu, ulaşım vasıtalarının çalışma durumu:

Kamil Köyü Osmancık İlçesi’ne 38 km uzaklıktadır ve köyün içine kadar asfalt yolu vardır. Köyde ulaşım günlük olarak yapılmaktadır. İki tane ticari yolcu minibüsü, dört tane de özel minibüs vardır. Ayrıca civar köylerden gelen yolcu minibüsleriyle de ulaşım yapılabilmektedir.

j) Okulla olan münasebetleri, okul görevlilerine ilgi:

Köylülerin okulla olan münasebetleri oldukça düşük olup eğitime ve okula karşı ilgileri yok denecek kadar azdır. Öğretmenlerle pek diyalog kurulmamakta, sadece önemli günlerde okulu ziyaret etmektedirler. Ayrıca davet gönderilmesine rağmen veli toplantılarına bile gelmemektedirler.

4- EKONOMİK HAYAT

a) Geçim kaynağı ürünler, günlük tüketilen ürünler:

Köyün ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayalıdır. Geçim kaynağının başında Kızılırmak kenarındaki arazide ekilen çeltik, buğday yer almaktadır. Yaz aylarında nar, incir, badem vb. ürünlerden az miktarda satılmaktadır. Süt, yoğurt, çökelek, bal vb. hayvansal ürünler satılarak geçim yapan aileler vardır.

b) Yetiştirilen hayvanlar ve miktarları, hayvanlardan yararlanma durumu:

Hayvancılık fazla yaygın olmamakla birlikte köyde büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık yapılmaktadır. Ortalama 1100 büyükbaş hayvan, 1500 civarında da küçükbaş hayvan ve 200’e yakın arı kovanı bulunmaktadır. Süt, yoğurt, çökelek, bal vb. hayvansal ürünler satılarak geçim yapan aileler vardır.

Tarla tarımını temel faaliyet olarak yürüten çiftçiler, traktörün yanında hayvanları üretim faaliyetlerinin yardımcı araçları olarak kullanırlar. Buralarda hayvanlardan gübre sağlanır, taşıma, çift sürme, harman işleri görülür. Çiftçinin hayvan ürünü ihtiyacını karşılar ve buna karşılık hayvancılığı temel faaliyet olarak algılayan köylü ayrıca pazarlar için et, yağ, süt ve deri üretmek üzere hayvan yetiştirir.

c) Geçim durumu, ailelerin yıllık gelir ortalaması:

Son 30 yıldır uygulanan ekonomik politikalar nedeni ile pirinç fiyatlarına vurulan ithalat darbesi sonucu geçimini pirinçten sağlayan köy halkı fakirleşmiştir. Dolayısıyla ailelerin yıllık gelir ortalaması düşüktür.

5- KÖYÜN PROBLEMLERİ

Köydeki sorunlar genelde ekonomik kökenlidir. Orta halli aileler çoğunlukta olup dışarıdaki illere genç ve orta yaşlı nüfusun göç etmesi dikkat çekmektedir. Köy halkının eğitim-öğretime bakış açısı istenmeyen düzeydedir, hatta çoğu

aile zorunlu eğitimi tamamlayan kız çocuklarını okutmak dahi istememektedir. Özellikle bahar ve yaz aylarında bağ ve bahçelerin sulanması için şebeke suyu kesilmektedir, bu ise evlere suyun ulaşmasını engellemektedir. Eğitim- öğretime devam eden öğrencilerin bazılarında bit, pire gibi haşereler görülmektedir. Bu durum köy halkının temizlik ve hijyene gerektiği kadar dikkat etmemesinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca yağmur yağdığı zamanlarda köyün içinden geçen yolu yukarıdan aşağıya doğru inen sel sularının toprak, kum, taş vb. malzemeler kaplamaktadır. Dolayısıyla ulaşım problemi ortaya çıkmaktadır.

6- KÖYÜN PROBLEMLERİNİN ÇÖZÜM YOLLARI İÇİN NELER DÜŞÜNÜYORSUNUZ ?

.....

.....

.....

.....

.....

KAYNAKÇA:

Ömer Bakırer, “Bizans, Danişmend, Selçuklu ve beylikler dönemlerinde Çorum”

5. Hitit Festivali Komitesi Çorum tarihi, tarihsiz.

Başbakanlık Osmanlı arşivi

Türkiye’de idare teşkilatı, İstanbul, 1945.

Claude Cahen, Osmanlılardan önce Anadolu’da Türkler, İstanbul 1994

www.kamilkoyu.com